

Vanaema pajatusi

Jääna lugu.

Aastaid tagasi oli selline lugu. Mäliste külas Tiidu talus elas mitu perekonda. Seal elasid Ewald Maidle, ta õde ja vanaema. Ewaldil tuli üles kasvata da lambatali, misa emalammus ei võtnud talle omaks. Tall oli pärit Aulsi talust.

Ega seal muud kasvatamist polnud, kui teatud hella- aegadel lühist piima anda. Kevadel, kui väike jääs õue sai hakkas Ewald teda hooldama. Vanad inimesed ei luba- nud kunagi jääradel pead katsuda, siis pidavad nad kur- jaks minema. Ja nii see ka oli, väikesed poksimised ja varsti jäärad keel limpsas. Kui jääs keelt limpsas siis on ta tige. No selle lambaga juhtus nii mõndagi, aga ilus lugu oleks võinud lõppeda väga õnnelikult.

Suvel langes veesi kaevus päris madalale. Ühel päeval hakkas Madis Saaliste kaevust vett võtma, selleks kummardus ta sügaval kaevu kohale. Sel hetkel rei- nutas jääs Madisele tagumikku, õnnetes hoidis Madis teise käega kaevu vastas äärest kinni.

Lugu lõppes hirmsa röögatusega ja karise kuradiga.

Pull, kes vihkas ahelaid.

Vana-Nurtus Pehre talus elasid Rein ja Milvi ning nende kaks tütar Eie ja Marge. Loomi oli igasuguseid, aga lugu on pullist, kes ei armastanud olla ahelates. Väikeana oli temast ketis, aga vanemaks saades hakkas end lahti võtma. Küll oli kett üle pea tõmmatud või pöörast lahti tulnud. lõpuks pandi veel pätsed pähe ja topelt ketiga sõime külge, aga pull oli jällegi vabaduses. Külarahvas põlastas ja nii mõnigi kahtles, et ju ta ikka nõrgalt kiinni pandi.

Üks kahtleja oli Lepiku talust daud, dembit. Ta oli heina ajal talus abiks. Ohtuks oli natuke veindine ka juba ja kui õhtul lauta viinnes selgus, et pull on jälle lahti, ütles ta, et te ei tahagi teda kiinni panna. Ajas pulli lauta, pani korralt kett kaela ja pätsipidi ka kiinni, ise tähtsust täis „Ma näitan teile kuidas loom kiinni seisab“. Noh, läksid siis kõik üle tee Lepiku talu heinale. dembit ka looks-lauluks kaasas. Ei oska arvata, kui palju aega läks, aga no üle poolde tunni keül mitte, kui pull oli jälle õues. dembit ei uskunud ikkagi, et pull ise lahki tegi, aga nii see oli. See jäi pulli saladuseks.

demmik Pota

See lugu on kanast, kes elas Vana-Nurtus Pehre talus. Ta oli laste suur demmik. Lapsed kojapid talle kiveid ja peenrottide alt sitikaid ja ussikesi. Talle oli kõik lubatud: võis käia lillepeenardes või kuis iganes, ega

la siblida ei viitsinudki. Kihakaal di päris suur, mis sai ka järgneva loo põhijooks. dugu on natuke piimlik.

Oli sueline aeg, lapsed olid kummituuga ühe lahti jätnud ja ka pilllana auk oli valla. Perenaisel kile-kätku väja kempu minna, kõik ühes, augud valla, püksid maha ja istuma. Järsku keegi või miski nagu telnitales tult. Perenaine mõtles, et noh tulega mõni suurem ajalehetükk lendab. Parajasti, kui ajaga teoksil, hakkas üks hirmus madin ja miski nagu puidutaks vastu aegumileks. Perenaine nagu reisati ühest väija. Kiri natuke julgust kogutud, vaatas august alla ja vastu vaatas vana Pota. Üleni, head ja paremat täis. Värske oli auku kukkunud ja ei jõudnud enam augu äärelle hüpale. lõpuks saadi Pota puhtaks ja naeru jätkus kanaks.

Porsas, kes nilleski süüdi polnud.

See juhtus siis, kui Miilil ja Reinul juba esimesed lapselapsed olmas olid.

Oli ilus varasuline päev. Siimoja Sander ja mängisid kahekesi aias. Suuremad inimesed olid toas. Järsku kuulsiime hirmusat piiste kisa. Jooksiime kõike õue vaatama. Rõõkimine tuli kambri otsast. Kahe lillepeenra vahelt mööda plaaditud teed nad tulid. Kõige es oli Siim ja karjus. Siis oli laudast lahti pääsenud väike porsas. Tema järgi Sander, kes kõige valjemini röökis. Poised kartsid siga ja siga neid.

Sellest saime me aru, et Siim nuttis, sest siga käis tema järgi. Aga meile jäi arusaamatuks, miks Sander

kaigus. Tema ajas ju ise põrsast taga.

Koer Tommi ja tema vaenlased.

Vanatõe talus jääväljadel di koer Tommi, kes pidi sõ-
dima kukkega. Kukke oli kange tüli noija, käis kaerale nii
kava pinda, kuni koeral hing täis sai. Koeral polnud
muud vaja teha, kui tõmbas kukke käppadega oma kõhu
alla, lasi talle kõhuli peale ja hoidis teist nii kava kinni,
uni kukke rahunes. Dahti saades laksutas tüken ja ki-
res võiduroõmsalt, nagu oleks kaerale ära teinud.

Tommiil oli suurim vaenlane, kes oli meelde jäänd
kutsikapõlvest.

Kord oli Puri, dembit reindisena Tommiile haiget lei-
nud, sellest ajast see vihavaen alguse sai. Alati, kui
dembit Vanatõe majast mööda läks, näitas Tommi ham-
baid.

Mõni aasta hiljem, kui kukke ka asjasse segatud oli,
"äks jällegi dembit mööda. Tommi tuli jooksega õuest,
kukke tema järel, ja dembitut taga ajama.

Dembit mõlles: "No on alles jama, nüüd on koer kukke
ka veel kampa võtnud." Aga nagu espool jultu, olid
kukel ja koeral omad probleemid.

Riie talu põrsas.

Riie talu vanadel Annel ja Hansul di põrsas, kes
elas koos. Toas ei olnud mitte sellepärast, et lauda polnud,
vaid põrsas oli väga väike ja teda tuli lutiga sööta.
Algul oli ta kastiga reheatju us koolde peal, hiljem

lippas taas ringi ja käis kartis magamas.

Rehetoa nurgas oli ka püümus Hansu voodi. Päeval peale lõunasööki läsi Hansu leiba lusse. Akki tundub Hansu, et keegi nagu müksab. Ta ümised vastu, et mida tahad. Kuid keegi ei räägi, ainult ügib kergelt. Hansu vaatab siis üle öla, va põrsas sindet.

Nii see põrsas seal voodis käis, aga kuidas ta sinna sai? Voodi es oli korakosma, põrsas hüppas kõigepealt kosmasse ja siis voodisse. No see näli lõpetati ära. Kosma viidi teise kohta.

Põrsas ringub voodi es, sest voodisse ei saa. Kana sa jõud ringuda, peab ju magama saama. Tõmbas siis taas paar tiiru ja, hops, õigi voodis.

dool oli na lühike lopp. Põrsas rändas teiselpool seinadevasse aedikusse.

Annunulus part.

Vahel juhtub nii, et mõnel loomal või linnul tehiwad lundid teise liigi vastu. Järgnes lugu on murekuspardiist, keda võlvitad kanad. Tavaliselt toimetasid pardid kaheke- i koos, emastind munes ootas isatind pesa juures.

Tuli aeg ja ema jäi pesale hauduma. Isatinnul hakkas igav. Käis vahel, eite vaatamas, aga mis talt vaadata, too kükitas ööd ja päevad pesal. Nakkaski teine kanadega tiiba ripsutama. Ühel päeval lendas part jälle sauna taha tiigile. Naabrikanad jalutasid ja kraapisid kal lähedal.

Part nendega sõprust looma. Asi läks lõpuks nii kaugele, et part hakkas kana tiigi peale vedama. See oli päris pikk vaatemäng, sest kana osutas vastupanu. Part haaras kanal jällegi kaelast kinni ja tirima. Lõpuks kana jõud rangles ja õigi vees. Pardil sepeale röömu laialt, kuid kana oli väsinud ja suled said mähjaks. Kana ei saanud enam tiigist välja. Perenaine päästis naabri kana pardi

käest ja viis ta koju. Pardi jäi silma, et seal on kannu küll, ja hakkas kärgas käima. Naabrimees demleil Tihkan ei pidanud sellisest kosilasest lugu ja pani pardi vanni alla kinni. Nii lõppesidki kõik pardi edaspidised elatäinised vanni all.

Oma vanaema Milvi Parnabas'i (sündinud 1946, praegune elukoht Vana-Nurku külas Rehe talus) pajatused
pani kirja

Liina Taim

9. klass

Valgu Põhikool

2008